PETRU REZUŞ LA CENTENARUL NAŞTERII (1913–2013)

ELENA PASCANIUC

Petru Rezuş – 100 Jahre seit seiner Geburt (1913–2013)

(*Zusammenfassung*)*

Der Priester und Universitätsprofessor Petru Rezuş, geb. am 22. Juni 1913 in Radautz, besuchte die Kurse der Fakultät für Theologie – damals eine der höchstbewerteten rumänischen Institutionen – und gleichzeitig die Kurse der Fakultät für Philologie an der Universität Czernowitz. Die vorliegende Studie präsentiert die Umständen, unter denen der junge Radautzer Theologe, der sich einen universitären Laufbahn wünschte, die Bukowina 1938 verliess. Im September desselben Jahres wurde er zum Professor an dem Lehrstuhl für Dogmatische und Apologetische Theologie der Theologischen Akademie in Caransebeş genannt. Mehr als eine Jahrzehnt später kam er in die Bukowina wieder, um Theologie an der nach Suczeawa „geflüchteten" Theologiefakultät zu unterrichten. 1949 zog er nach Bukarest um, wo er bis 1974 an der dortigen Theologiefakultät als Professor und auch als Schiftsteller (theologische Studien, Artikel und Bücher) tätig war. Nach seiner Pensionierung beschäftigte sich Petru Rezuş mit der Literatur. Er veröffentlichte 5 Gedichtbände und einige Volksliederbände. Er übersetzte alle *Soneten* von Shakespeare (1992), schrieb auch Kindergeschichten, Romane und ein Buch über die Geschichte der Stadt Radautz. Er starb am 7. Mai 1995 in Bukarest.

Schlüsselwörter und -ausdrücke: Bukowina, Radautz, Petru Rezuş, Theologiefakultät, Universität Czernowitz, Theologische Akademie Caransebeş, Bukarester Universität, Dichter, Prosaschriftsteller, Folklorist, Memoirenschreiber.

Părintele profesor universitar Petru Rezuş s-a născut în 22 iunie 1913, la Rădăuţi, în familia cu patru copii (Cristofor – a studiat la Academia Militară şi a fost ofiţer de carieră; Petru – viitorul teolog şi profesor universitar; Gheorghe – a urmat o şcoală silvică, devenind tehnician forestier; Ana) a lui Alexiu şi Domnica Rezuş, părinţi care s-au străduit să le dea copiilor lor o educaţie superioară şi de la care Petru „a moştenit o făptură plăcută şi o noblețe înnăscută, care te cucerea de la

* Traducere: Ştefăniţa-Mihaela Ungureanu.

BDD-A32894 © 2014 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-26 23:10:59 UTC)

prima vedere. Vorbea potolit, fără gesturi primare, şi nu putea jigni sau refuza pe cineva"[1].

Petru Rezuş a urmat şcoala primară în Rădăuţi, între anii 1920 şi 1924, apoi a frecventat, „foarte reg[ulat]"[2], cele şapte clase gimnaziale ale Liceului de băieţi „Eudoxiu Hurmuzachi" din acelaşi oraş, în perioada 1924–1931.

Viitorul profesor teolog şi-a început pregătirea de specialitate la Facultatea de Teologie – una dintre cele mai titrate instituţii de învăţământ românesc la acea dată – şi, în paralel, la Facultatea de Litere şi Filosofie a Universităţii din Cernăuţi (1931–1935). Licenţa în teologie a obţinut-o în 1935, cu calificativul „Distincţie". Ulterior, a urmat un curs universitar de limbă engleză, cu prof. dr. Irina Balmoş. În 1935, fiind încă student teolog, a fost ales şi preşedinte al societăţii studenţeşti „Academia ortodoxă". La Facultatea de Litere, îndrumător pentru teza de licenţă, susţinută în 1937, i-a fost profesorul Leca Morariu. Rememorând acele vremuri, Petru Rezuş nota: „Teza de licenţă la Leca Morariu a fost cea mai grea. Eram în Cernăuţi. Am colindat totul, apoi am mers pe drumurile lui «fugare» acasă, prin oraşul Siret şi am aflat ştiri interesante de la prof. Nicodim Iţcuş. Au urmat anii de întoarcere la Cernăuţi, plecarea în Transilvania, trecerea prin „Poiana Cucului" în Muntenia, Giurgiu, teatrul, Viena. Le-am descris pe larg în teza de licenţă, apoi am ţinut-o până în acest an, premergător lui 1989, când am prezentat manuscrisul întreg Editurii Ion Creangă, sub titlul *O copilărie nepereche*"[3].

Educaţia teologică Petru Rezuş şi-a desăvârşit-o prin doctoratul în teologie, obţinut *magna cum laudae* la Universitatea din Cernăuţi, în 12 aprilie 1937[4], sub îndrumarea profesorului de dogmatică Vasile Loichiţa. Teza de doctorat, *Dezvoltarea*

[1] Pr. dr. Gh. I. Drăgulin, *Părintele Petru Rezuş, un apologet de seamă*, în „Ziarul Lumina", joi, 31 martie 2011, accesat la adresa: http://ziarullumina.ro/documentar/parintele-petru-rezus-un-apologet-de-seama (23.05.2014).

[2] Cf. *Matricola elevilor publici* a Liceului de băieţi „Eudoxiu Hurmuzachi", anul şcolar 1930/1931, vol. II, clasa a VII-a, nr. inv. 14.

[3] Fragment dintr-o scrisoare din data de 27 aprilie 1988, Bucureşti, adresată lui Artur Silvestri, publicată de acesta în: Artur Silvestri, *Vremea seniorilor*, vol. I, *Scrisori de altădată de la ierarhi şi cărturari bisericeşti (1984–1989)*, Bucureşti, Carpathia Press, 2004, p. 97. Volumul a fost accesat la adresa: http://archive.org/stream/ArturSilvestri-VremeaSeniorilorVol.I 21.05.2014).

[4] Autorii articolelor şi profilelor critice dedicate, de-a lungul timpului, teologului şi scriitorului Petru Rezuş şi publicate în dicţionare sau în diverse reviste, menţionează ani diferiţi (1936, 1937, 1938) de susţinere a doctoratului. În lipsa documentului original, am optat pentru anul 1937, an care este indicat de majoritatea autorilor. Vezi: Marian Popa, *Dicţionar de literatură română contemporană*, ediţia a II-a, Bucureşti, Editura Albatros, 1977, p. 474; Emil Satco, Ioan Pânzar, *Dicţionar de literatură. Bucovina*, Suceava, 1993, p. 192–194; *Dicţionarul general al literaturii române*, Literele P/R, vol. III, Bucureşti, Editura Univers Enciclopedic, 2006, p. 628; Iordan Datcu, *Dicţionarul etnologilor români*, ediţia a III-a, revăzută şi mult adăugită, Bucureşti, Editura Saeculum I. O., 2006, p. 764; Pr. prof. univ. dr. Gheorghe I. Drăgulin, *Părintele Petru Rezuş, un apologet de seamă*, în Ziarul Lumina, 31 martie 2011, ediţie electronică accesată la adresa: http://ziarullumina.ro/documentar/parintele-petru-rezus-un-apologet-de-seama, (23.05.2014) 10; Pr. dr. Nicolae Cojocaru, *Preotul profesor Petru Rezuş, teolog şi scriitor*, în „Lumina de duminică", 8 decembrie 2013, ediţie electronică accesată la adresa: http://ziarullumina.ro/biografii-luminoase/preotu

BDD-A32894 © 2014 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-26 23:10:59 UTC)

dogmatică[5], a fost tipărită un an mai târziu. Atât în timpul pregătirii doctoratului, cât şi după aceea, a urmat stagii de pregătire la universităţile romano-catolice şi protestante din Strasbourg, Oxford, Cambridge şi Viena (septembrie 1935 – aprilie 1937; aprilie 1937 – septembrie 1938, din nou la Strasbourg), pentru specializările psihologie, filozofie, teologia fundamentală şi dogmatică, beneficiind de burse de studiu[6].

În ciuda faptului că-şi dorea o carieră universitară, iar pregătirea foarte serioasă l-ar fi recomandat pentru învăţământul universitar încă de la revenirea în ţară, în loc să fie numit profesor, Petru Rezuş a fost hirotonit preot de mitropolitul Visarion Puiu, la 9 aprilie 1938, iar la 1 august 1938 a fost numit preot paroh la Storojineţ[7]. În studiul evocator *Preotul Petru Rezuş (1913–1995). O sută de ani de la naştere*, prin care Lucian Zenoviu Bot îşi propune (subtextual) să înlăture „impresia ambiguă, de fragmentare"[8] pe care o identifică – pe bună dreptate –, în studiile anterioare dedicate lui Petru Rezuş, autorul reuşeşte să clarifice mai multe date, întâlniri şi evenimente din viaţa preotului şi profesorului bucovinean. Lucian Zenoviu Bot prezintă şi împrejurările în care tânărul teolog rădăuţean, aspirant la o catedră universitară, alege să părăsească Bucovina, în 1938: „Misiunea la care a fost chemat Rezuş nu era tocmai uşoară, întrucât Storojineţul se transformase, la acea vreme, într-un centru al mişcării legionare. Nu surprinde că, nemulţumit de parohie şi de situaţia tensionată pe care a trebuit să o gestioneze aici, dar şi pentru că îşi dorea o profesie academică, Petru Rezuş a hotărât să părăsească Bucovina în toamna anului 1938"[9]. S-a bucurat atunci de sprijinul profesorului Vasile Loichiţa, la a cărui recomandare a fost acceptat, la 13 septembrie 1938, ca profesor suplinitor la Catedra de Teologie dogmatică şi Apologetică a Academiei Teologice din Caransebeş, unde a devenit profesor definitiv în 1 decembrie 1944[10].

În deceniul petrecut la Caransebeş, activitatea din învăţământul superior a fost completată de o bogată activitate de cercetare teologică şi de publicistică. Petru Rezuş a tipărit, între 1939 şi 1947, numeroase studii, articole şi cărţi[11] apreciate şi

[5] Petru Rezuş, *Dezvoltarea dogmatică*, Cernăuţi, Institutul de Arte grafice „Glasul Bucovinei", 1938, 143 p.

[6] Burse obţinute din partea Fondului Religionar al Mitropoliei Bucovinei, care avea prevăzut în Regulamentul de funcţionare întreţinerea şcolilor teologice, a celor confesionale, acordarea de burse pentru elevii şi studenţii nevoiaşi. Vezi şi: Sorin Toader Clipa, *Fondul bisericesc al Bucovinei şi lichidarea lui (1948–1949)*, Suceava, Editura Universităţii „Ştefan cel Mare", 2006, p. 32, 52.

[7] Lucian Zenoviu Bot, *Preotul Petru Rezuş (1913–1995) O sută de ani de la naştere*, în „Altarul Banatului". Revista Arhiepiscopiei Timişoarei, Arhiepiscopiei Aradului, Episcopiei Caransebeşului, anul XXIV (LXIII), serie nouă, nr. 10–12, octombrie – decembrie 2013, p. 93.

[8] *Ibidem*, p. 92.

[9] *Ibidem*, p. 93–94.

[10] *Ibidem*, nota 15, p. 94.

[11] Cele mai importante lucrări: *Tradiţia dogmatică şi ortodoxă*, Caransebeş, 1939; *Aspecte soteriologice*, Caransebeş, 1939; *Aghiologia ortodoxă*, Caransebeş, 1940; *Despre Duhul Sfânt*, Sibiu, 1941; *Curs de Teologie Fundamentală*, Caransebeş, 1942; *Axiologia Teologiei Fundamentale*, Caransebeş, 1943; *Stiinţa mărturisitoare de Dumnezeu*, Caransebeş, 1944; *Argumente microfizice pentru dovedirea existenţei personale a lui Dumnezeu*, Caransebeş, 1944; *Problematica Teologiei Fundamentale*, Caransebeş, 1943; *Introducere în Teologia Dogmatică*, Caransebeş, 1946; *Teologia ortodoxă contem*

BDD-A32894 © 2014 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-26 23:10:59 UTC)

în perioada actuală drept importante scrieri cu conținut teologic, „cu o solidă fundamentare bibliografică", care „inspiră cititorului o stare de bucurie și pace lăuntrică"[12]. Într-un studiu din 1991, ce prefigura o istorie a teologiei ortodoxe române, preotul profesor Gh. I. Drăgulin face observația că, în lucrările sale, teologul Petru Rezuș transpune ceva din „spiritul clasic al școlii teologice cernăuțene, după care superioritatea poziției ortodoxe reiese mai mult din afirmațiile cercetătorilor decât din realitățile organice și spirituale pe care le prezintă"[13]. Atât cărțile și studiile, cât și cursurile profesorului teolog Petru Rezuș au fost apreciate în epocă, dar și în prezent, pentru ineditul problematicii analizate, a clarității expunerii, pentru subtilitatea și eleganța exprimării. Profesorul Rezuș are meritul de a fi tipărit primul curs de *Teologie fundamentală* (1942) și primul manual de aghiologie (1940), ulterior publicând studii importante de bizantinologie, istoria dogmelor religioase și morală.

Din 1940, Petru Rezuș a fost, pentru scurt timp și profesor în învățământul secundar, a predat limba latină la Liceul „Traian Doda" (1940–1942). Anul 1943 înseamnă și alte angajamente: profesor suplinitor la Școala de cântăreți a eparhiei, bibliotecar al Academiei teologice, iconom stavrofor[14].

Un an mai târziu, din ianuarie 1944, este redactorul-șef al primei serii a revistei teologice „«Altarul Banatului». Revistă de zidire sufletească și de știință teologică a eparhiei Caransebeșului"[15], publicație ctitorită de episcopul Veniamin Nistor al Caransebeșului. Revista, cu o ținută grafică de excepție și cu o apariție de șase numere pe an, publica atât studii de teologie, cât și articole de popularizare. Publicația se dorea a fi „emblema teologiei caransebeșene", astfel că majoritatea studiilor, a articolelor, a medalioanelor biografice, a comentariilor, a recenziilor și a notelor bibliografice erau publicate de către profesorii de la Academia teologică din Caransebeș, altele de către clerici din aparatul administrativ eparhial, de preoți simpli sau de intelectuali bănățeni laici[16]. În primele numere ale periodicului, Rezuș a publicat două articole critice, „de atitudine" împotriva cărții lui Lucian Blaga, *Religie și Spirit*[17], articole care au provocat o polemică destul de dură cu scriitorul, încheiată printr-un proces de calomnie intentat de Blaga tânărului, pe atunci, teolog. Episodul, ca și amintirea lui Rezuș despre acesta, sunt relatate pe larg de Lucian Zenoviu Bot în studiul său evocator.

[12] Dumitru Abrudan, *Pr. prof. univ. dr. Petru Rezuș – la centenarul nașterii*, în «Altarul Banatului». Revista Arhiepiscopiei Timișoarei, Arhiepiscopiei Aradului, Caransebeșului, anul XXIV (LXIII), serie nouă, nr. 10–12, octombrie – decembrie 2013, p. 46.

[13] Gheorghe I. Dragulin, *Teologi români de seamă din prima jumătate a veacului al XX-lea*, în „Studii teologice", seria a II-a, anul XLIII, nr. 4, iulie – august 1991, pag. 64-83. Accesat în data de 29 mai, orele 13, la adresa electronică: http://ortodoxie.trei.ro/istoric/form_pop_rom/8g_teologi_romani_de_seama_din_prima_jumatate_a_veacului_al_xx-lea.html.

[14] Lucian Zenoviu Bot, *art. cit.*, p. 95.

[15] Despre evoluția revistei pe parcursul celor trei serii ale sale, vezi: Florin Dobrei, *Revista teologică „Altarul (Mitropolia) Banatului" (1944–1947; 1951–2011) – repere monografice*, Cluj-Napoca – Timișoara, Editura Învierea a Mitropoliei Banatului, 2013, 719 p.

[16] http://mitropolia-banatului.ro/istoricul-revistei-altarul-banatului%E2%80%9D/. Accesat 29.05.2014.

[17] Lucian I

BDD-A32894 © 2014 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-26 23:10:59 UTC)

Revista „Altarul Banatului" (prima serie) şi-a încetat apariţia în 1947.

În acelaşi an şi părintele profesor Rezuş pleacă din Caransebeş, fiind solicitat să predea Dogmatica – „printr-o fericită conjunctură a destinului", cum remarcă Lucian Zenoviu Bot în studiul citat –, la Facultatea de Teologie a Universităţii din Cernăuţi, aflată în refugiu la Suceava. Aici a funcţionat ca profesor şi prodecan până la desfiinţarea de către regimul comunist a acestei instituţii emblematice pentru Bucovina, la 2 decembrie 1948.

Petru Rezuş a fost încadrat, din 1949, profesor la aceeaşi specialitate, în cadrul Facultăţii de Teologie din Bucureşti (pe atunci, Institutul Teologic Universitar) şi numit director de studii al acestei instituţii (1949–1953). Vreme de încă un sfert de veac s-a dedicat slujirii la catedră.

A contribuit şi la înfiinţarea revistei „Ortodoxia", unde a fost redactor, în aceeaşi calitate sprijinind şi periodicul „Studii teologice". A continuat să scrie lucrări de specialitate şi să publice în foarte mult reviste. A colaborat cu studii, articole de istorie, predici, cronici, recenzii în „Revista Teologică" din Sibiu, la revistele centrale bisericeşti şi ale mitropoliilor. De asemenea, a colaborat şi la Calendarul „Credinţa" (Detroit, SUA) şi la „Vestitorul canadian" (Ontario, Canada)[18].

Ca recunoaştere a rolului său în dezvoltarea Bisericii Ortodoxe Române şi a relaţiilor ei cu celelalte biserici europene, în anul 1972 părintele Petru Rezuş a făcut parte din delegaţia Bisericii Ortodoxe Române, formată din Patriarhul Justinian, Mitropolitul Nicolae al Banatului şi episcopul-vicar Antonie Ploieşteanu, care a întreprins o vizită în Belgia, fiind primită şi de regele Baudoin al Belgiei[19].

Petru Rezuş s-a pensionat la 61 de ani, în 1974, iar autorii articolelor care i-au fost dedicate în 2013, la centenarul naşterii, în revista „Altarul Banatului", pe care acesta a condus-o ca redactor-şef în primii trei ani de existenţă, remarcă faptul că retragerea sa din învăţământ a fost ca „urmare a unor presiuni exercitate asupra lui", profesorul renunţând „la orice contact cu mediul academic teologic bucureştean".

În ciuda acestui lucru, generaţii de teologi la a căror formare profesională şi spirituală a contribuit profesorul îl evocă cu recunoştinţă; şi merită amintit aici că, la rândul lui, Petru Rezuş se mândrea cu studenţii şi doctoranzii pe care îi avusese: „Ca profesor la şcolile eclesiastice, i-am avut elevi pe scriitorul meu iubit Petru Vintilă şi pe Mitropolitul Nicolae Corneanu al Banatului, ca profesor universitar i-am avut studenţi şi doctoranzi pe Dan Zamfirescu, Virgil Cândea, Alexandru Duţu, Antonie Plămădeală, Nestor Vornicescu, Ştefan Pârvu, Mihai Vlasie şi pe mulţi alţii"[20].

[18] A mai publicat articole în: „Candela", „Credinţa", „Foaia Diecezană", „Biserica Ortodoxă Română", „Studii Teologice", „Ortodoxia", „Glasul Bisericii", „Mitropolia Moldovei şi Sucevei", „Mitropolia Olteniei", „Mitropolia Banatului" etc.

[19] http://ziarullumina.ro/memoria-bisericii/mai-1972-vizita-patriarhului-justinian-belgia. Accesat în data de 28.05.2014.

[20] Scrisoa[illegible] *cit.*

BDD-A32894 © 2014 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-26 23:10:59 UTC)

După încheierea activității didactice, Petru Rezuș s-a avântat, din nou, pe terenul literaturii, după treizeci de ani de la debutul lui literar, petrecut în anii studenției.

A debutat în 1935, publicând în „Almanahul literar-cultural" al Societății studenților în teologie „Academia ortodoxă" de la Universitatea „Regele Ferdinand I" din Cernăuți. Zece ani mai târziu, el publică, într-o altă revistă cernăuțeană, „Revista Bucovinei", proză și versuri. Colaborarea lui Petru Rezuș la periodicul „Revista Bucovinei" începe când această revistă era deja „în pribegie", fiind tipărită la Timișoara din aprilie 1944 până la momentul încetării apariției. Rezuș publică în nr. 5, din mai 1944, *Bejenirea Rădăuțiului*[21], un fragment din romanul *Târg bucovinean*, rămas în manuscris; îi mai apar poezia *Spre altă lume*[22] și articolele *Mormintele voievodale din Bucovina*[23] și *Drumuri rădăuțene*[24]. E curios, însă, că mult mai târziu, Rezuș afirma[25] că debutul său, ca poet cel puțin, a avut loc în „Națiunea", revista condusă de G. Călinescu, cu poezia *Astral*. Apropierea și admirația față de renumitul profesor și critic literar, care „fascina ca un șarpe", și la prelegerile căruia participa, lăsându-se sedus de „deducțiile superbe, cuvintele (ce) se-ncătușau de la sine", e posibil să-l fi determinat pe Rezuș să-și considere poezia apreciată de acesta, drept adevăratul debut.

Poetul Petru Rezuș și-a pus semnătura pe primul din cele cinci volume de versuri, *Poeme*[26], la șaizeci de ani, după ce „s-a cheltuit generos pe varii fronturi, iscând controverse"[27]. Cu o poezie elegiacă, de factură clasică, poetul – „rapsod care cântă în asfințit" (*O, nu căuta*), este un însingurat plecat în căutarea „țării de vis": „Până la marginea cuvintelor am ajuns/și n-aud chemări de afară./Supus neîmplinirii, drumul ascuns/a trecut pe lângă o primăvară//de cântec. Nu văd înainte/nicio țară de vis și mă întorc înapoi./Numai exilul total în cuvinte/e singura cale spre cântece noi" (*Exil*). Cu un aer de „om vechi" – remarca George Muntean –, el împărtășește cititorului ultima dorință: „Vreau lumea să fie, după amurgu-mi, senină". Alcătuindu-i profilul critic în antologia dedicată poeților bucovineni, criticul timișorean Adrian Dinu Rachieru scrie: „Gândită sub zodia seninătății, poezia lui Petru Rezuș, onorabilă pe alocuri, vrea să împrăștie spaimele ce bântuie ființa noastră trecătoare, așa că încheierea vine previzibil: «lină e ora întoarcerii tale-n surghiunul de lut»"[28].

[21] În „Revista Bucovinei", Cernăuți – Timișoara, anul III, nr. 5, mai 1944, p. 187–189.

[22] *Ibidem*, nr. 7, iulie 1944, p. 256.

[23] *Ibidem*, nr. 8, august 1944, p. 265–269.

[24] *Ibidem*, nr. 11–12, noiembrie – decembrie 1944, p. 345–348.

[25] În Artur Silvestri, *op. cit.*: „Prima mea poezie a fost apreciată de G. Călinescu și publicată în „Națiunea", anul I, nr. 225, 17 decembrie 1946, p. 2, *Astral*" (scria Petru Rezuș în scrisoarea din 10 mai 1987); „mă refer (...) la legăturile mele literare cu G. Călinescu (la „Națiunea" căruia am debutat), precum și la avatarurile vieții mele...", (mărturisea P. Rezuș în scrisoarea din 12 septembrie 1987).

[26] Petru Rezuș, *Poeme*, București, Editura Cartea Românească, 1973. Au urmat: *La vaduri devreme*, București, Editura Minerva, 1974; *Trecere înaltă*, București, Editura Cartea Românească, 1976; *Vama de aur*, București, 1977; *Pe aripi*, București, f. ed., 1987.

[27] Adrian Dinu Rachieru, *Poeți din Bucovina* (Selecție, studiu introductiv și profiluri critice), Timișoara, Editura Helicon, 1996, p. 374.

[28] *Ibidem*,

BDD-A32894 © 2014 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-26 23:10:59 UTC)

Activitatea de folclorist a lui Rezuş, începută sub îndrumarea lui Leca Morariu la Cernăuţi şi continuată la Caransebeş, prin culegerea de cântece, poveşti şi proverbe din Banat, a stat în atenţia a doi specialişti în domeniu[29], după apariţia volumului *Dochiţa împărătiţa*. Basme şi poezii populare din Ţara de Sus[30]; se întâlnesc aici texte despre care scriitorul menţionează că au fost culese între 1931 şi 1948 din ţinutul Rădăuţilor, Suceava, Câmpulung Moldovenesc. Volumul cuprinde 28 de poveşti, şapte legende, 13 balade şi nouă texte specifice obiceiurilor tradiţionale. Culegătorul urmează o metodă proprie de culegere, „metoda cristalizării"; aceasta presupune o notare din memorie a celor auzite de la informatori, notare în care intervine talentul culegătorului. Dar cum reproducerea textelor din memorie este specifică secolului al XIX-lea şi nu mai intră demult în „uzanţele moderne ale metodologiei ştiinţifice de culegere a folclorului"[31], *Dochiţa împărătiţa*, carte în care culegătorul-autor s-a străduit să reformuleze în stilul propriu cele mai multe dintre textele poetice, este considerată de Ovidiu Bîrlea „în loc de o colecţie de folclor autentic, o compilaţie care întrece modelul antonpannesc, reluat după un veac"[32]. Mai mult de atât, remarcă Iordan Datcu, culegătorul nu a fost interesat nici de chestionarea unor informatori autentici, multe dintre piesele reţinute de P. Rezuş fiindu-i comunicate acestuia de învăţători, preoţi, studenţi, mici funcţionari, chiar scriitori (Eusebiu Camilar, Traian Chelariu) şi folclorişti (Lucian Costin).

Mai important este volumul de proverbe şi zicători *Dacă poţi râde, să râzi*[33], care conţine o riguroasă selecţie, de aproape 2 000 de texte culese din Banat, din totalul celor 8 000 de texte paremiologice adunate între 1938 şi 1947 din Bucovina, Moldova, Maramureş, Muntenia, Dobrogea. Restul colecţiei de proverbe şi zicători a rămas în manuscris.

În perioada petrecută la Caransebeş, Petru Rezuş afost apropiat de folcloriştii Lucian Costin şi George Cătană, cărora le-a dedicat, în 1979, volumul *Făt-frumos cel Luminos*.

Scriitorul Petru Rezuş a publicat versuri şi proză memorialistică în reviste literare şi volume de autor, a fost culegător de folclor, romancier, traducător, şi-a încercat pana şi în domeniul istoriei şi criticii literare, a scris literatură pentru copii. Privind în urmă, el însuşi se definea drept „un om contradictoriu, împrăştiat în atâtea direcţii, dar încercându-se să se adune cândva, deşi n-am încredere. [...] Este o mărturisire sinceră, fără făţărnicie, a unui om care-şi caută încă sensul final, la vârsta lui"[34].

[29] Ovidiu Bîrlea, *Istoria folcloristicii româneşti*, ediţia a II-a, Craiova, Aius PrintEd, 2010, p. 671–672. Iordan Datcu, *Dicţionarul etnologilor români*, ediţia a III-a, revăzută şi mult adăugită, Bucureşti, Editura Saeculum I.O., 2006, p. 764.

[30] Petru Rezuş, *Dochiţa împărătiţa*. Basme şi poezii populare din Ţara de Sus, Bucureşti, Editura Minerva, 1972.

[31] Iordan Datcu, *op. cit.*, p. 764.

[32] Ovidiu Bîrlea, *op. cit.*, p. 672.

[33] Petru Rezuş, *Dacă poţi râde, să râzi. Proverbe şi zicători din Banat*, Timişoara, Editura Facla, 1974.

[34] Scrisoa

BDD-A32894 © 2014 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-26 23:10:59 UTC)